

Parlamentul
Republicii Moldova

LGJ-07 nr. 701
12 decembrie 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (combaterea muncii nedeclarate)

(nr. 453 din 08.12.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat în titlu, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și menționează următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 838/2022, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege prevede modificarea art. 35 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, articolele 46¹ și 409 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și art. 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Scopul proiectului de lege este de a reduce fenomenul de muncă nedeclarată la negru și a salariului în plic. În acest context, proiectul conferă atribuții suplimentare inspectorului de muncă și stabilește metode și surse indirecte a plăților nereflectate în evidența contabilă de către angajator.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

II. Obiecții de conținut și tehnico - legislative

4. La Art. II,

1) **pct. 2** din proiect, se propune completarea Legii nr. 140/2001 cu art. 10¹. Astfel, potrivit alineatului (2) din art. 10¹, *suplimentar incompatibilităților stabilite de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcția de inspector de muncă este incompatibilă cu calitatea de fondator sau cu activitatea de instructor în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.*

Ab initio, subliniem că Legea nr. 186/2008 nu face trimitere și nici nu conține prevederi referitoare la „instructorul în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire”.

Potrivit pct. 27 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 95/2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, *serviciul extern de protecție și prevenire trebuie să dispună de lucrători cu capacitate profesională adecvată și de mijloacele materiale necesare pentru a-și desfășura activitatea.*

Subsecvent, reținem că Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova nr. 11 din 12.11.2021 „Cu privire la aprobarea Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova”, operează în acest sens cu noțiunea de „lucrător”.

În contextul celor enunțate *supra*, recomandăm ca textul „cu activitatea de instructor în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire” să fie substituit cu cuvântul „lucrător”, întru respectarea cerinței consemnate la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că, terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative.

2) Recomandăm ca articolul „10¹” să fie plasat după art.9 și, respectiv, renumerotat în „9¹”, în scopul reglementării statutului inspectorului de muncă în forma sa integră, întrucât articolele 8 și 9 stabilesc drepturile, obligațiile și răspunderea inspectorului de muncă, iar articolele 10 și 11 se referă la obligațiile și răspunderea subiecților supuși controlului. Acest fapt va asigura respectarea prevederilor statuate la art. 46 alin.(3) din Legea nr. 100/2017 și anume: *expunerea dispozițiilor de conținut este sistematizată într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural. Succesiunea logică se bazează pe o analiză temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea.*

Menționăm că art. 10 din Lege stabilește obligațiile subiecților supuși controlului, respectiv, cerința de succesiune logică, după cum este prevăzută la moment în proiect, nu este respectată.

5. La **pct. 2 din Art. III al proiectului** se prevede completarea art. 409 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 cu

alineatul (4), care stabilește că, *contravențiile prevăzute la art. 55¹ și 55² se constată și se examinează de către Inspectoratul de Stat al Muncii. Directorul Inspectoratului de Stat al Muncii și adjuncții lui, șefii inspecțiilor teritoriale de muncă și adjuncții lor, precum și inspectorii de muncă sunt în drept să constate contravenții, să încheie procese-verbale și să aplice sancțiuni.*

În situația de referință, recomandăm completarea alineatului (3) al art. 409 din Cod cu textul „*cu excepția contravențiilor prevăzute la art. 55¹ și 55²”*”.

Totodată, art. 4 alin.(2) din Legea nr. 140/2001 urmează să fie completat cu *litera c)* în care să fie prevăzută atribuția de constatare, examinare a contravențiilor prevăzute de art. 55¹ și 55² din Codul contravențional, dar și atribuția de aplicare a sancțiunilor în acest sens.

Modificările enunțate supra sunt necesare pentru a asigura corelarea proiectului actului normativ cu prevederile actului normativ de același nivel sau cu care se află în conexiune, potrivit art. 3 alin.(4) lit. a) din Legea nr. 100/2017.

În concluzie, relevăm că la examinarea proiectului urmează a se ține cont de recomandările propuse în prezentul aviz, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală